

**Az „...és lát az isten égő mennyeket” – Pilinszky János
emlékkonferencia szakmai beszámolója**

2021. október 8-án Pilinszky János költő, drámaíró, műfordító és újságíró életművét elemeztük a magas színvonalú tudományos kritériumoknak is megfelelő emlékkonferenciánk keretében a Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Konferenciatermében. Az elhangzott előadások többféle irányból – irodalomtörténet, nyelvészet, mítoszelmélet, filozófia, történelem, filmtörténet – közelítették meg a katolikus költő sokrétű, megkerülhetetlen munkásságát. Együttműködő partnerünk a Nyíregyházi Egyetem Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete Irodalomtudományi Intézeti tanszéke, valamint a Mórícz Zsigmond Kulturális Egyesület volt.

A konferencián tizennégy előadás hangzott el, levetítésre került a könyvtárunk dolgozói által készített Pilinszky János kéziratos önéletrajzát, néhány versét és portréját felvillantó videó (<https://www.youtube.com/watch?v=TURGCcP1X4g&t=104s>), illetve a Juhász Anna irodalmár által rendezett *Pilinszky János és Velem* című dokumentumfilm.

A sikeres, sok új tudományos eredményben gazdag konferenciáról hírt adott a helyi nyomtatott és az elektronikus sajtó.

Az előadások szerkesztett változatai hamarosan megjelennek a Szabolcs-szatmár-beregi Szemle című folyóirat 2021/4-es számában.

A megvalósított program:

9:00 Tomasovszki Anita könyvtárigazgató üdvözölte a megjelenteket

Ágoston Ildikó Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának képviselője köszöntötte a résztvevőket

Dr. habil Minya Károly PhD főiskolai tanár, a Nyíregyházi Egyetem rektorhelyettese megnyitotta a konferenciát

I. rész

Levezető elnök: Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)

9:15 Pilinszky János (1921.11.27.–1981.05.27.) – videó

9:20 Dr. Nagy Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)

Egzisztenciális problémák Pilinszky verses meséiben

9:40 Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kiadó)

Pilinszky János és Márkó királyfi

10:00 Dr. Antal Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)

A zűrzavar rendje – A szörny és a tér Pilinszky költészetében

10:20 Gerliczki András (Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium)

A Szálkák szövegvilága

Kávészünet

II. rész

Levezető elnök: Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kiadó)

11: 00 Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)

Pilinszky, Duras, Robbe-Grillet

11: 20 Dr. Kulín Borbála PhD (A Vörös Postakocsi folyóirat)

A megismerés neve: szeretet – A teremtett világ iránti szeretet és felelősség Pilinszky esszéinek tükrében

11:40 Dr. Végh Balázs Béla PhD (Sugárút folyóirat)

Kivonulás a szentből – Pilinszky János: Apokrif

Ebédszünet

III. rész

Levezető elnök: Prof. dr. Tverdota György (ELTE)

13: 15 Dr. Mercs István PhD (Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium)

„Sokkal érzek rokonságot, és senkivel” – Barangolás a magyar irodalomtörténetben Pilinszky János esszéi, interjúi alapján

13: 35 Dr. Rákai Oroslyá PhD (MTA)

A gyermek mint a kívül-lét metaforája Pilinszky művészetében

13:55 Prof. dr. Láng Gusztáv (Szombathely)

Líra és büntudat

Kávészünet

IV. rész

Levezető elnök: Dr. Mercs István PhD (Zrínyi Ilona Gimnázium)

14: 35 Prof. Dr. Tverdota György (ELTE)

Az első Pilinszky

14:55 Dr. habil. Fűzfa Balázs PhD (ELTE Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ, Szombathely)

Pilinszky János és a posztmodern – Néhány poétikai párhuzam lehetősége

15:15 Sárközi Balázs doktorandusz (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskola)

Pilinszky szavai Sárváron 1979 márciusában

15:35 Juhász Anna irodalmár (Budapest)

„Haza akartam, hazajutni végül” – A 100 éve született Pilinszky János és otthonai, Budapesttől

Velemig

15:55 A Pilinszky János és Velem című film bemutatója

Rendező, szerkesztő: Juhász Anna, operatőr: Nagy Botond, a rendező munkatársa: Nahimi Botond

16:35 Hozzászólások, vita

17:00 Zárszó

Plakát:

A Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
a Nyíregyházi Egyetem Nyelv-
és Irodalomtudományi Intézete, valamint
a Mórícz Zsigmond Kulturális Egyesület

PILINSZKY JÁNOS
születésének
100. évfordulója tiszteletére
2021. október 8-án
„és lát az isten égő mennyeket”
címmel tudományos konferenciát rendez

Program:

I. rész

9:00 Tomasovszki Aníta könyvtárigazgató
üdvözlí a megjelenteket
Ágoston Ildikó Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Önkormányzatának képviselője
köszöntí a résztvevőket
Dr. habil Mínya Károly PhD főiskolai tanár,
a Nyíregyházi Egyetem rektorhelyettese
megnyitja a konferenciát

Levezető elnök:
Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)

9:15 Pilinszky János (1921.11.27.–1981.05.27.) – videó
9:20 Dr. Nagy Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)
Egyszencdőlísi problémák Pilinszky verses meséiben
9:40 Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kladó)
Pilinszky János és Márkó királyfi
10:00 Dr. Antal Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)
A zárzavar rendje – A szörny és a tér Pilinszky
költségében
10:20 Gerliczki András (Nyíregyházi Krúdy Gyula
Gimnázium)
A Szállkák szövegvíllága
Kávészünet

II. rész

Levezető elnök:
Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kladó)

11:00 Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)
Pilinszky, Duras, Robbe-Grillet
11:20 Dr. Kullin Borbála PhD (A Vörös Postakocsi folyóirat)
A megismerés neve: szeretet – A teremtett világ írántí
szeretet és felelősség Pilinszky esszéinek túkrében
11:40 Dr. Végh Balázs Béla PhD (Sugárút folyóirat)
Kívonulás a szentből – Pilinszky János: Apokrif
Ebészünet

Helyszín:
Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
Konferenciaterem 4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 2.

III. rész

Levezető elnök:
Prof. dr. Tverdotá György (ELTE)

13:15 Dr. Mercs István PhD (Nyíregyházi Zrínyi Ilona
Gimnázium és Kollégium)
„Sokkal érzek rokonságot, és senkivel” – Barangolás
a magyar Irodalomtörténetben Pilinszky János
esszéi, Interjúi alapján
13:35 Dr. Rákai Orsolya PhD (MTA)
A gyermek mint a kívül-lét metaforája
Pilinszky művészetében
13:55 Prof. dr. Láng Gusztáv (Szombathely)
Líra és búntudat
Kávészünet

IV. rész

Levezető elnök:
Dr. Mercs István PhD (Nyíregyházi Zrínyi Ilona
Gimnázium és Kollégium)

14:35 Prof. dr. Tverdotá György (ELTE): Az első Pilinszky
14:55 Dr. habil. Fúzfá Balázs PhD (ELTE Berzsenyi Dániel
Pedagógusképző Központ, Szombathely)
Pilinszky János és a posztmodern – Néhány poétikai
párhuzam lehetősége
15:15 Sárközi Balázs doktorandusz (Pázmány Péter
Katolikus Egyetem Irodalomtudományi
Doktori Iskola)
Pilinszky szavatai Sárváron 1979 márciusában
15:35 Juhász Anna Irodalmár (Budapest)
„Haza akartam, hazajutni végül!” – A 100 éve született
Pilinszky János és otthonal, Budapesttől Velemíg
15:55 A Pilinszky János és Velem című film bemutatója
Rendező, szerkesztő: Juhász Anna, operatőr:
Nagy Botond, a rendező munkatársa: Nahími Botond
16:35 Hozzászólások, víla
17:00 Zárszó

Pilinszky János

Sajtó megjelenések:

Nyíregyházi Napló, 2021. október 1., 15. p.

<https://www.nyiregyhaza.hu/nyiregyhazinaplo/2021-10-01.pdf>

KÖNYVTÁRI PROGRAMOK	
<p>Iskolákban a Könyvtár könyvtárát is az online virtuálisan</p> <p>Időpont: 2021. október 6. 9:00 Helyszín: Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, könyvtár</p> <p>"Itt az létező legyőzött meggyek" - Píróczy János emlékkonferencia</p> <p>Időpont: 2021. október 8. 10:00-16:00 Helyszín: Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, konferenciaterem</p> <p>Dósi Ferenc Akadémia - Oktatóknapok I. rész</p> <p>Mao Ce-tung, Elődó Vámos Péter történelmi, tudományos témakörök</p>	<p>Időpont: 2021. október 7. 17:00 Helyszín: Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, konferenciaterem</p> <p>Alkalmak kezdése papírral</p> <p>Időpont: 2021. október 4. 14:00 Helyszín: Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Országos Földkönyvtára</p> <p>Kezdetűvek foglalkozások</p> <p>Mókus kezdetű</p> <p>Időpont: 2021. október 5.</p> <p>Cybernyelvezés</p> <p>Időpont: 2021. október 7. Helyszín: Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Csirgőtanya</p>

Kelet-Magyarország, 2021. október 7., 12. p.

Programok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Október 7., csütörtök
16 óra: Előzetes – megemlékezés 50 éven múltán a Visszatérés 50. évfordulójára
17 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
18 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
19 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
20 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
21 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
22 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
23 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
24 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
25 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
26 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
27 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
28 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
29 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban
30 óra: Részvétel a meliák elvált kávézóban

Píróczy János kultúra emlékeznek
FOTO: FOTÉPAN / HUNYADI JÓSEF

Nyírségi Műsorfüzet, 2021. október, 15. p.

A MÓRICZ ZSIGMOND MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR 2021. OKTÓBERI PROGRAMJA

10. október 1. csütörtök
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

11. október 2. péntek
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

12. október 3. szombat
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

13. október 4. vasárnap
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

14. október 5. hétfő
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

15. október 6. kedd
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

16. október 7. szerda
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

17. október 8. csütörtök
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

18. október 9. péntek
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

19. október 10. szombat
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

20. október 11. vasárnap
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

21. október 12. hétfő
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

22. október 13. kedd
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

23. október 14. szerda
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

24. október 15. csütörtök
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

25. október 16. péntek
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

26. október 17. szombat
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

27. október 18. vasárnap
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

28. október 19. hétfő
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

29. október 20. kedd
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

30. október 21. szerda
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

31. október 22. csütörtök
10.00 - **11.00** - **12.00** - **13.00** - **14.00** - **15.00** - **16.00** - **17.00** - **18.00** - **19.00** - **20.00** - **21.00** - **22.00** - **23.00** - **24.00** - **25.00** - **26.00** - **27.00** - **28.00** - **29.00** - **30.00**

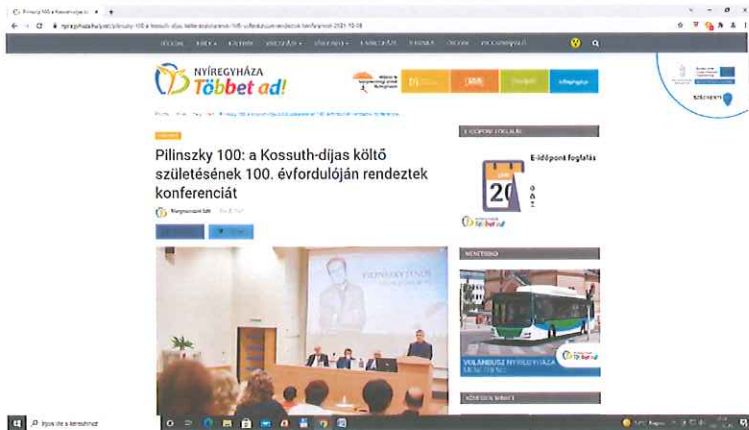

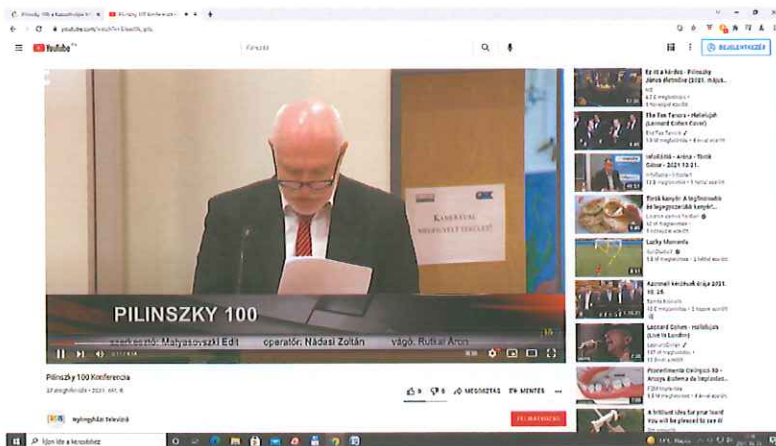
MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
4400 NYÍREGYHÁZA, SZABADSÁG TÉR 2.
TELEFON: +36 42 598 888; FAX: +36 42 404 107
E-MAIL: TITKARSAG@MZSK.HU

Pilinszky 100: a Kossuth-díjas költő születésének 100 évfordulóján rendeztek konferenciát.
In: <https://www.nyiregyhaza.hu/post/pilinszky-100-a-kossuth-dijas-kolto-szulesenek-100.-evfordulojan-rendeztek-konferenciat-2021-10-08>, 2021.10.08.

Pilinszky 100 Konferencia. In: https://www.youtube.com/watch?v=EJea09k_gdc, 2021.10.08.

Képek a konferenciáról:

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

4400 NYÍREGYHÁZA, SZABADSÁG TÉR 2.
TELEFON: +36 42 598 888; FAX: +36 42 404 107
E-MAIL: TITKARSAG@MZSK.HU

Dr. habil. Füzfa Balázs

Dr. Mercs István PhD

Dr. Kulín Borbála PhD

Prof. dr. Láng Gusztáv

Sárközi Balázs doktorandusz

Dr. Rákai Orsolya PhD

WWW.MZSK.HU

NYÍREGYHÁZA

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

4400 NYÍREGYHÁZA, SZABADSÁG TÉR 2.
TELEFON: +36 42 598 888; FAX: +36 42 404 107
E-MAIL: TITKARSAG@MZSK.HU

Juhász Anna irodalmár

Dr. Végh Balázs Béla PhD

Dr. Karádi Zsolt PhD

Gerliczki András, Dr. Antal Balázs PhD, Prof. dr. Jánosi Zoltán, Dr. Nagy Balázs PhD

A részletes beszámoló az alábbi oldalon olvasható:
<http://www.mzsk.hu/palyazatok/palyazati-beszamolok>

Nyíregyháza, 2021. október 29.

Dr. Babonjárdi
Tomasovszki Anita
igazgató *h.*

WWW.MZSK.HU

NYÍREGYHÁZA

Jelenléti ív

„és lát az isten égő mennyeket” Pilinszky János emlékkonferencia

2021. október 08.

Sorszám	Név	Aláírás
1.	BUSAKI JÓZSEF	Busaki József
2.	Szilágyi ERIK	Szilágyi Erik
3.	CSIKÓS BOTOND	Csikós Botond
4.	BOTRÁGYI TAMÁS	Botrágyi Tamás
5.	Mercs István	Mercs István
6.	TVERDOTA GEÖRGY	Tverdota György
7.	TVERDOTA ANNA MÁRIKA	Tverdota Anna
8.	ZEKÁNY DALMA	Zekány Dalma
9.	TAMÁS BARBARA	Tamás Barbara
10.	KOSZTEL ANNA	Kosztel Anna
11.	MAKAI GABRIELLA	Makai Gabriella
12.	TRIFONOVÉ KARAJZ KORBALA	Trifonov
13.	TÓTHNÉ RÓSKAI DORA	Tóthné Róskai Dóra
14.	Nagy Zsuzsa	Nagy Zsuzsa
15.	SCHMIDT ZSOFIA	Schmidt Zsófia
16.	ZOMBORSZKI SARA	Zomborszki Sára
17.	KOVÁCS DANIEL	Kovács Daniel
18.	ANTAL ZSUZSA	Antal Zsuzsa
19.	Szilágyi ESTER	Szilágyi Ester
20.	Nagy Bettina	Nagy Bettina
21.	Bereczki Dóra	Bereczki Dóra
22.	DR. JÁNOSINÉ JUHA'SZ KATALIN	Jánosiné Juhász Katalin

Jelenléti ív

„és lát az isten égő mennyeket” Pilinszky János emlékkonferencia

2021. október 08.

Sorszám	Név	Aláírás
23.	Dr. BIHARI ALBERTNÉ	Dr. Albert
24.	IGNACZ LÁSZLÓNÉ	Ignaczi
25.	ANTAL KRISZTINA	Antal
26.	OROSZ JÁNOS	Orosz
27.	Dr. Sallai József	Sallai József
28.	ALGI ADIRÓ	Algi Adiró
29.	ABONYINÉ ANTAL ANNA	Abonyiné Antal Anna
30.	MÁTYÁS LÁSZLÓNÉ	Mátyás Lászlóné
31.	HRABECZKY TAMÁS	Hrabeczky Tamás
32.	LASKAYNÉ SZ. KATALIN	Laskayné Sz. Katalin
33.	VANCSISIN ILONKA	Vancsisin Ilonka
34.	RÁKAI ORSOLYA	Rákai Orsolya
35.	KOVÁCS TIBORNÉ	Kovács Tiborné
36.	DR. NAGY BALÁZS	Nagy Balázs
37.	OLÁHNÉ GÓCZA KRISZTINA	Oláh Gócza Krisztina
38.	LEX MATE	Lex Máté
39.	GYÜRÉ ATTILA	Gyüré Attila
40.	PETROHAI CSENGE	Petrohai Csenge
41.	KARAS ZOLTÁN	Karas Zoltán
42.	VARGA VANDA	Varga Vanda
43.	TORDAI TIBORNÉ	Tordai Tiborné
44.	Gerliczki Andra's	Gerliczki Andra's

Jelenléti ív

„és lát az isten égő mennyeket” Pilinszky János emlékkonferencia

2021. október 08.

Sorszám	Név	Aláírás
45.	Hegyi Balázs Bella	
46.	KARADINE KÖVESDI ÁGNES	Karadi Kövesdi Ágnes
47.	MATE ZOLTÁN	Mate Zoltán
48.	BALOGH CSILLA	Balogh Csilla
49.	CSABAINÉ KOCSIS SZILVIA	Csabainé Kocsis Szilvia
50.	CSABAI LÁZLÓ	Csabi László
51.	KARADI ZSOLT	Karadi Zsolt
52.	BABOSI LÁSZLÓ	Babosi László
53.		
54.		
55.		
56.		
57.		
58.		
59.		
60.		
61.		
62.		
63.		
64.		
65.		
66.		

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Tomasovszki Anita [pályázó képviselőjére jogosult] a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény** (2016/C 262/01) **34. pontjában meghatározott**, az alábbiakban felsorolt **feltétel teljesült**:

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Nyíregyháza, 2021. október 29.

Dr. Baboric János

pályázó képviselője

Pilinszky János

„és lát az isten égő mennyeket”

Tudományos konferencia

PILINSZKY JÁNOS

születésének 100. évfordulója tiszteletére

Absztraktfüzet

Nyíregyháza, 2021. október 8.

A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
a Nyíregyházi Egyetem Nyelv-
és Irodalomtudományi Intézete, valamint
a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület

PILINSZKY JÁNOS

születésének
100. évfordulója tiszteletére

2021. október 8-án

„és lát az isten égő mennyeket”

címmel tudományos konferenciát rendez

Program:

9:00 Tomasovszki Anita könyvtárigazgató
üdvözlő a megjelenteket

Ágoston Ildikó Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Önkormányzatának képviselője
köszönti a résztvevőket

Dr. habil. Mínya Károly PhD főiskolai tanár,
a Nyíregyházi Egyetem rektorhelyettese
megnyitja a konferenciát

I. rész

Levezető elnök:

Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)

9:15 Pilinszky János (1921.11.27.–1981.05.27.) – videó

9:20 Dr. Nagy Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)
Egzsztenciális problémák Pilinszky verses meséiben

9:40 Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kiadó)
Pilinszky János és Márkó királyfi

10:00 Dr. Antal Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)
A zűrzavar rendje – A szörny és a tér Pilinszky
költészetében

10:20 Gerliczki András (Nyíregyházi Krúdy Gyula
Gimnázium)

A Szádkák szövegvilágá

Kávészünet

II. rész

Levezető elnök:

Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kiadó)

11:00 Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)
Pilinszky, Duras, Robbe-Grillet

11:20 Dr. Kulín Borbála PhD (A Vörös Postakocsi folyóirat)
A megismerés neve: szeretet – A teremtett világ iránti
szeretet és felelősség Pilinszky esszéinek tükrében

11:40 Dr. Végh Balázs Béla PhD (Sugárút folyóirat)
Kívonulás a szentből – Pilinszky János: Apokrif

Ebédészünet

Helyszín:

Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
Konferenciaterem 4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 2.

III. rész

Levezető elnök:

Prof. dr. Tverdota György (ELTE)

13:15 Dr. Mercs István PhD (Nyíregyházi Zrínyi Ilona
Gimnázium és Kollégium)

„Sokkal érzek rokonságot, és senkivel” – Barangolás
a magyar irodalomtörténetben Pilinszky János
esszéi, interjú alapján

13:35 Dr. Rákai Orsolya PhD (MTA)
A gyermek mint a kívül-lét metaforája
Pilinszky művészetében

13:55 Prof. dr. Láng Gusztáv (Szombathely)
Líra és büntudat

Kávészünet

IV. rész

Levezető elnök:

Dr. Mercs István PhD (Nyíregyházi Zrínyi Ilona
Gimnázium és Kollégium)

14:35 Prof. dr. Tverdota György (ELTE): Az első Pilinszky

14:55 Dr. habil. Fűzfa Balázs PhD (ELTE Berzsenyi Dániel
Pedagógusképző Központ, Szombathely)
Pilinszky János és a posztmodern – Néhány poétikai
párhuzam lehetősége

15:15 Sárközi Balázs doktorandusz (Pázmány Péter
Katolikus Egyetem Irodalomtudományi
Doktori Iskola)
Pilinszky szavaltai Sárváron 1979 márciusában

15:35 Juhász Anna irodalmár (Budapest)
„Haza akartam, hazajutni végül!” – A 100 éve született
Pilinszky János és otthonai, Budapesttől Velemig

15:55 A Pilinszky János és Velem című film bemutatója
Rendező, szerkesztő: Juhász Anna, operatőr:
Nagy Botond, a rendező munkatársa: Nahími Botond

16:35 Hozzászólások, vita

17:00 Zárszó

Pilinszky János

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

NYÍREGYHÁZI
EGYETEM

nka
Nemzeti Kulturális Alap

A könyvtár által szervezett programon a részvétel ingyenes. A résztvevők a megjelenésükkel együtt tudomásul veszik, hogy a rendezvényen fotó és videofelvétel készülhet, amelyet a könyvtár saját hivatalos, valamint Facebook oldalán közzé tehet. Az adatkezelés önkéntes hozzájárulásra alapul. A felvételről látható érintett írásban tiltakozhat az arcmaszk közzétételét ellen.

Dr. Nagy Balázs Phd (Nyíregyházi Egyetem)
Egzisztenciális problémák Pilinszky verses meséiben

A Pilinszky-életmű különleges darabja az a hét verses mese, amelyek mélyreható vizsgálatával az irodalomtudomány a mai napig adós. Ennek oka részben abban keresendő, hogy eme szövegtudomány jelentősége kevésbé érvényesül a XX. század egyik mértékadó lírai teljesítményének árnyékában, másrészt a művek keletkezésének idején maga a gyermekirodalom is a tudomány perifériális területe volt. Azóta ugyan születtek Pilinszky meséivel foglalkozó írások, de ezek általában nyitva hagyták azt a kérdést, hogy az említett alkotások mennyire képesek a gyermekbefogadóval eredményes diskurzust folytatni. Amellett, hogy törekszem e kérdés megválaszolására, igyekszem feltárni azokat a sajátosságokat, amelyek bizonyíthatóan a tündérmesei hagyomány folytatódását mutatják ezekben a műmesékben. A motivikus hasonlóságok mellett szeretném ráirányítani a figyelmet azokra a funkciókra és szerepkörökre, amelyek V. J. Propp elmélete szerint a tündérmesei szerkezet velejárói.

Prof. dr. Jánosi Zoltán (Magyar Napló Kiadó)
Pilinszky János és Márkó királyfi

Ifjúkorom kortárs magyar költészetben való tájékozódásának három elemi módon meghatározó alkotója Nagy László, Weöres Sándor és Pilinszky János voltak. A három eltérő világkép, stílusesszék-tár, létszemlélet és a mögöttük álló kulturális bázisok örökségének megjelenése az általam olvasott műveikben olyan hárompólusú líramegértési dimenziót teremtett, amelynek mezőiben elért csaknem az egész világ. Hol egy-egy Nagy László-sor hasított át az elfeketült égbolton, hol Weöres tűzte rá ki a szívárványait, hol Pilinszky komor kereszténysége és részvéttudata állt mögém átvilágítva a Kádár-kor betonfalait. E három dimenzióból a Pilinszky-homlokzat első sorban a magamba nézést, az élet végességén gondolkodást, a részvét és a szeretet felragyogó óráit jelentette, ám folytonosan magában hordta a filozófia és a transzcendencia legkeményebb kérdéseivel való kikerülhetetlen szembesüléseket. S ez ma sem kevésbé nyomasztó, mint fél évszázada. Sőt: Pilinszky súlyai mintha egyre nehezebbek lennének az időben, mintha Márkó királyfi mítoszi batyuját egyre fájdalmasabban és egyre nehezebben emelgetnék ma is. Számomra kétségtelen, hogy Pilinszky ezt – a bolgár mítoszban megörökített – Istentől látni és emelgetni engedett batyut hordozta, vonszolta egész életében – és jelenítette meg műveiben.

Dr. Antal Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)

A zűrzavar rendje – A szörny és a tér Pilinszky költészetében

Előadásomban olyan versek értelmezésére vállalkozom, amelyekben a terrek és a foglyaikká vált lények állnak a középpontban. Mindkét címbeli motívum központi jelentőségű az életműben, így rajtuk keresztül akár a teljes Pilinszky-lírához is kulcs nyerhető – természetesen azonban egy rövid előadás tapasztalatai nem vezethetnek el ehhez. Sőt, épp ellenkezőleg: a recepcióban inkább háttérben álló szövegek olvasásával e gyakran „egykulcsos”-nak tekintett líra többszólamúságára kívánok rámutatni. A töredékesség, a jelentésképzés szövegtéren kívülre tolása, a kérügmantikusságtól való eltávolodás egyszerre csökkenti le és sokszorozza fel az értelemalkotás lehetőségeit, miközben a Pilinszky-líra pusztá „hangszerelésével” olyan hatást gyakorol az olvasóra, amely egyszersmind erősíti az evangéliumi beszédmód jelenlétét ugyanezekben a darabokban, valamint a teljességélményt is megteremti. Előadásomban jellemzően az utolsó kötetek rövid darabjai szoros olvasatának kialakítására teszek kísérletet.

Gerliczki András (Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium)

A Szálkák szövegvilága

„Ha lehet megkülönböztetést tenni, a köztünk beállott csend többé nem is annyira a költészetet érinti, mint magát a költőt kötelezi, élete egészét követeli már, s nem lehet nem eleget tenni e hívásnak, ha mindjárt a végleges és tökéletes elnémulás kockázata árán is.” Az engagement immobile, mozdulatlan elkötelezettség, totális odaadás szerepvállalását tanúsító *Ars poetica helyett* szövege zárul a fent idézett mondattal. A *Szálkák* szikár szövegvilágát formáló „hallgatás szinonímái” (Könczöl Csaba) ugyanúgy kihallhatók ebből a mondatból, mint a „csönd poétikáját” (Schein Gábor) körvonalazó gondolatok.

A *Szálkák* szövegvilágának saját lírai karaktere akkor is nyilvánvaló, ha az életmű és a szerep egyneműségét, állandóságát hangsúlyozó kötetnyitó versre tekintünk. Az *Amiként kezdtem* ugyanis a folytonosság kimondásán túl a létezésben való részvétel tudatos, a kötet világának egészére érvényes vállalása.

A lírai szubjektum személyessége, végletekig sűrített versbeszéde, a töredékesség benyomását keltő szűkszavúsága nem az elhallgatáshoz, hanem a tömör pontossághoz, a pusztá tények kimondásának nyelvi-költői vállalásához vezet. „Az igazi misztikusok valójában hiperrealisták. Nem elsza-

kadni kívántak a valóságtól, hanem ellenkezőleg, visszatalálni annak forró magjába, centrumába. A pusztta felszín szükségszerű hidegéből, megosztottságából, számkivetettségéből a valóság oszthatatlan szívébe” – írja Pilinszky *A valóságról* című írásában két évvel a *Szálkák* megjelenése után.

A *Szálkák* beszélője – bármennyire is erőteljes a szövegekben megszólaló én „világhiánya”, elesettsége, haláltudata és kiszolgáltatottsága – többnyire a megszólítás helyzeteiben, a dialógusra törekvő én szerepkörében fordul oda a világhoz.

Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)

Pilinszky, Duras, Robbe-Grillet

Közismert, hogy Pilinszky János a színház mellett mennyire vonzódott a filmhez. Publicisztikai jellegű írásai között jó néhány filmkritikát találunk. Kezdetben, 1942 novembere és 1943 áprilisa között a katolikus *Élet* című lapban közölt efféle rövid cikkeket. Ezek még jobbára ismertetések, bennük azonban már megmutatkozott a fiatal alkotó esztétikai meggyőződése. Később az *Új Ember* hasábjain (1958-tól kezdve) számos jelentős európai és magyar rendező alkotásáról nyilvánított véleményt: elemezte – többek között – Alain Resnais, Henri Colpi, Alain Robbe-Grillet, Federico Fellini, Tony Richardson, Shindo Kaneto, Jancsó Miklós, Michael Cannoyannis, Michelangelo Antonioni, Ingmar Bergman, Georges Franju, Dino Risi, Peter Glenville, Mihail Romm, Jean-Luc Godard, Luchino Visconti és Huszár Zoltán munkáit.

Előadásomban négy, viszonylag korai művet vizsgálok: az 1960 őszén megjelent *Szerelmem, Hirosima*, az 1962-es *Ilyen hosszú távollét*, s a *Feljegyzések a hiúságról*, továbbá az 1963 nyarán, a Jelenkorban közzé tett (A) (M) (X) című szövegek kapcsán szólok Pilinszky Marguerite Duras-ról, illetve Alain Robbe-Grillet-ről alkotott véleményéről, egyben az említett francia szerzők és a *nouveau roman* viszonyáról.

Dr. Kulin Borbála PhD (A Vörös Postakocsi folyóirat)
A megismerés neve: szeretet – A teremtett világ iránti szeretet és felelősség Pilinszky esszéinek tükrében

„A teremtés Isten szeretetének műve, ezért a teremtés gyökeres megragadására is főként szeretetünk képes” – írja Pilinszky János egy esszéjében. Előadásommal egy olyan témát érintek, amely kevésbé hangsúlyos a Pilinszky-életmű felől, ám annál sürgetőbb a feltárása napjaink valósága felől: milyen viszonyban áll a teremtett világgal az ember, a krisztuskövető ember, a költő? A metafizikai valóság megismerése felment-e az anyagi világ sorsa iránti felelősségünk alól? Mi a jelentése és jelentősége az „elveszett Paradicsom” szépségét őrző természetnek Pilinszky világnézetében? Hogyan találkozik egymással Pilinszky számára az isteni és földi világ ennek az igazán zavarba ejtő gondolatnak a tükrében: „Isten nem belépett a világba, hanem beleszületett, semmivel se másképp és különbül, mint ahogy a földbe rejtett és hó alatti mag megmozdul, kikel és szívet hajt tavaszkor”? A téma feltárásában a költő esszéisztikus írásai mellett a keresztény egzisztencialista filozófia, különösen Jaspers gondolatait használom sorvezetőül.

Dr. Végh Balázs Béla PhD (Sugárút folyóirat)
Kívonulás a szentből – Pilinszky János: Apokrif

Az *Apokrif* a XX. század magyar irodalmának azon alkotásai közé tartozik, amelynek már befejeződött a kanonizációja, kijelölték a helyét az életműben és a líratörténetben. Azoknak a rendhagyó műveknek a sorát gazdagítja, amelyek egyszerre több kánonba is besorolódtak: az egzisztencializmuséba, a katasztrófa-költészetébe, a katolikus és a gondolati lírába, egyrészt önértékeiknél, másrészt jelentős befogadástörténeti háttérüknel fogva. Kánonversként az *Apokrif*tal kapcsolatban egyfajta konszenzusra jutott a magyar irodalmi tudat, kijelölve végleges helyét a lírai status quóban. Azonban kánonba zárva lenni felemás helyzet, egyszerre üdvös és kilátástalan állapot: egyrészt a kánon tekintélyt kölcsönöz és halhatatlansággal ámit, másrészt értékérvényesítésével kisajátítja és intézményeibe kényszeríti az irodalmi alkotást. Megjelenése után fél évszázaddal az újraértelmezés nyugtalan szelleme ébresztgetni kezdi a költeményt Csipkerózsika-álmából, és a kánon hermetizmusát feloldva elindítja a rekanonizációs folyamatot.

Mára megváltoztak a vers (általában az irodalom) befogadásának feltételei, a megértés és az értelmezés szempontjai: az időközben kibővült recepció tapasztalat kitágította a szövegértés és -értelmezés horizontjait. Ezzel

egyidőben egyfajta értékpróba alá került a maga versszöveg is, kiderülhet például, hogy vannak-e olyan tartalékai, szimbolikus-parabolikus tartalmai, amelyek aktualitást biztosíthatnak a megértésnek.

Dr. Mercs István PhD

(Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium)

„Sokkal érzek rokonságot, és senkivel” – Barangolás a magyar irodalomtörténetben Pilinszky János esszéi, interjúi alapján

Egy alkotói oeuvre megismerése és felmérése során megkerülhetetlen az interpretációs síkokat determinálni képes viszonyítási pont, hogy a művész a befejezett életművel rendelkező elődokról miként vélekedik, kit és mit tart megemléztetőnek, illetve ki és mi az, amit kiemel vagy elhallgat. Nincs ez másként Pilinszky János esetében sem. Elöljáróban fontos hangsúlyoznom, hogy jelen munka nem az irodalmi alkotásokban megjelenő, felfedezhető vagy felfedezni vélt hatásokat, vonzásokat és taszításokat, utalásokat és reminiscenciákat veszi górcső alá. Dolgozatomban Pilinszky János életművében esszéi és interjúi alapján a magyar irodalom kiemelkedő egyéniségeiről vallott nézetei kívánom mustrálni. Az alkotóelődokról tett, prózai keretbe foglalt megállapítások mind a költői önszerep értékelése, a másoktól való elkülönбöződési szándék, mind pedig a Pilinszky által megvalósított életpálya és életmű irodalomtörténeti értékelése szempontjából izgalmas attitűdöket mutatnak meg, precízebben fogalmazva inkább sugallnak, villantanak fel.

Dr. Rákai Orsolya PhD (MTA)

A gyermek mint a kívül-lét metaforája Pilinszky művészetében

A Pilinszky Jánosról szóló szakirodalomban vissza-visszatérő központi gondolat, hogy e költészet számára a figyelem a létezés alapmódusza, olyan misztikus minőség, mely egyszerre biztosítja az én meghaladásának lehetőségét, de amelynek egyszersmind alapfeltétele az én megléte. A figyelem pillanata innen és túl van az időn: mintegy a buddhista meditáció semmiregondolása, vagy ahogy Pilinszky kifejezte, „az igazi gondolkodás az a semmit se gondolás, *de* egy problematika közepébe érve, és ott megragadva a semmit”. A megragadás e pillanata a művészet, pontosabban e megragadás emléke, nyoma a vers, amelyben a „semmit megragadó” intenzív lét, a figyelem visszhangja (talán) útjelzőként meghallható.

A lehetetlen, kimondhatatlan, paradox tudatosság gyakori metaforája Pilinszky-nél a vesztőhelyen álló, mit sem sejtő elítélt, de a gyermek is. Ez az a nézőpont, amely lehetővé teszi, hogy „mindig-már először” legyenek a dolgok megpillanthatók, megtapasztalhatók – s ennyiben ironikus módon a modernség egyik legnagyobb hagyományához kapcsolódik e költészet: a hagyománytörés, az egyediség, a mindenen túli, még szavakba nem foglalt tapasztalat megragadásának hagyományához. E hagyománynak pedig a gyermek metaforája kezdetől fontos nézőpontkialakító eszköze, gondoljunk Kosztolányi vagy József Attila költészetére, de Weöres Sándor is eszünkbe juthat. A gyermek az, aki csak részben van jelen az emberi világban, ki-be jár az emberi és az azon túli/innen között, nem lát köztük határokat, és nincs otthon itt a világban, hogy Kosztolányi *Boldog, szomorú dalát* parafrázáljuk. E nézőpont felelevenítése, átélése segít megjeleníteni Pilinszky verseiben is azt a törést, amely (Bernhard Waldenfelst idézve) a bennünk lévő Idegen és az ismerős Magunk között van: azt a törést, ami nélkül a létezés anélkül illan el, hogy ráébredtünk volna kivételes lehetőségére.

Prof. dr. Láng Gusztáv (Szombathely)
Líra és bűntudat

A XIX. században a romantika, majd a nemzeti klasszika költészetében a vallomástevő versalany – a korabeli lírai fikció szerint – egy *eszményi Én* vonásait öltötte magára. Bűn és bűnbánat nem egyéni, hanem kollektív bélyeg és érzület volt, vallásos vagy nemzeti indítású. A század végén, még inkább a XX. század elején azonban – ez utóbbi időszakban jórészt Freud lélektani irányának hatására – az eszményinek tekintett *filöttes Én* és a valóságos *személyes Én* közötti távolság a líra alanyának feszültségforrása lesz, s még inkább az ösztönélet, a tudatalatti jelzéseinek felismerésével. A versalannyal kapcsolatos lírai fikció tehát alakul – rövid előadásom azt vizsgálja, milyen hatásokkal járt ez az átalakulás Pilinszky János költészetében.

Prof. dr. Tverdota György (ELTE)
Az első Pilinszky

Pilinszky János életműve akkor is szerény terjedelmű, ha számításba vesszük a költő utolsó éveiben hirtelen látványosan megszoruló verstermést. Egy anyagból faragottnak, feltűnően egyöntetűnek látszik ez a teljesítmény. A hallgatásból nagy erővel, elképesztő súllyal kiszakadó mondatok

együttese. Verstana, innen minden igazi prozódiai változatosságon, elementáris jellegű. Kései versei a formai leegyszerűsödésben még a korábbi köteteken is tútesznek. A figyelmes tekintet elől azonban nem rejtőzhetnek el azok a lényegi belső irányváltások, amelyek a pályát négy jól megkülönböztethető szakaszra bontják. Azt gondoljuk, és nem alaptalanul, hogy Pilinszky pályája a kezdettől mindvégig a katolicizmus vonzásában alakult. Tragikussá a háború tapasztalata és szörnyű emberi bűnei színezték, amelyek verseit a Holocaust kérdésével hozzák belső összefüggésbe. Amikor írásmódját jellemezzük, hajlamosak vagyunk őt egyfajta „evangéliumi esztétika” megvalósítójának tekinteni. Ez mind igaz, de hangsúlyában döntő eltérésekkel a pálya különböző szakaszaiban hol a keresztényi vívódások, hol a Holocaust letaglózó tényei, hol a *Szentírás* poétikája nyomja rá bélyegét verseire.

Engem azonban az első Pilinszky érdekel, akinél a kereszténység motívumrendszere nem uralkodó, akinél a zsidóság szenvedései és mártírúma még nem áll a középpontban, és aki az evangéliumi poétikát még kiegyensúlyozza az esztétikai örömszerzés módszertanával. Mondjam azt, hogy a „tisztá Pilinszky”, minden markáns tematikus és ideológiai előföltevés nélkül? Ha a *Trapéz és korlát* versei között nem találnánk annyi remekművet, akkor az első Pilinszkyre irányuló megkülönböztetett figyelemnek nem lenne létjogosultsága. De az *Őszi vészlet* ennek az ellenkezőjéről győz meg.

Dr. habil. Fűzfa Balázs PhD

(ELTE Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ, Szombathely)

Pilinszky János és a posztmodern – Néhány poétikai párhuzam lehetősége

Az előadás arra a kérdésre keresi a választ, hogy a Pilinszkyt követő nagy nemzedék (jelesül Orbán Ottó, Tózsér Árpád, Tolnai Ottó) milyen örökséget vett át a nagy elődtől. Melyek azok a poétikai jellegzetességek, amelyek mentén értelmezhetővé válnak közöttük bizonyos párhuzamok. Ilyen lehet-e például a szóközök poétikájának tulajdonított jelentőség vagy a hangtest nélküli jelentéshordozók alkalmazásának kedvelése?

A *Gondolatok egy személyi számítógép szövegszerkesztő programjának memóriájába elmentve* (Orbán Ottó), a *Kis Testamentum* (Tózsér Árpád) vagy a *Scandal*, a *Naponta újra és újra* (Tolnai Ottó) című versek hasonlíthatók-e egymáshoz költői gondolatmenetük és/vagy poétikai módszertanuk kapcsán?

Ha sikerül eme összevetéshez néhány adalékkal szolgálni, akkor ezáltal a következő időkben talán elindulhat valamiféle folyamatosságkeresés a Pilinszky-poétika és a mai legnagyobbak költészete között (Markó Béla, Kovács András Ferenc, Parti Nagy Lajos).

Sárközi Balázs doktorandusz

(Pázmány Péter Katolikus Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskola)

Pilinszky szavatai Sárváron 1979 márciusában

Az előadás Pilinszky János négy, 1979 márciusában Sárváron rögzített szavatainak értelmezésére tesz kísérletet nyelvi-poétikai, motivikus és egyéb, a költő életművének recepciójában hagyományosan megjelenő szempontok alapján. A három teljes vers, valamint az egy verstöredék – *Van Gogh, Fabula, Vázlat*, és az *Apokrif* utolsó 11 sora – a Pilinszky-oeuvre különböző időszakából származó művek, ugyanakkor mind formai, mind tartalmi, metafizikai jellemzőik alapján összekapcsolhatók. A hagyományosan Pilinszkyhez kapcsolt világban-való-benne lét, a hermetizmus, a szubjektum hermeneutikai pozíciójának szakrális és transzcendens jellemzői, valamint a redukált versnyelv megjelenése mellett mindegyik szöveg implikálja a szeretet–szenvedés–szenvedély hármasságának értelmezésbe emelését is.

Juhász Anna irodalmár (Juhász Anna Irodalmi Szalon)

„Haza akartam, hazajutni végül” – A 100 éve született

Pilinszky János és otthonai, Budapesttől Velemig!

Mi tudható meg egy emberről otthonainak tükrében? Mit tudunk a XX. századi magyar irodalom egyik legfontosabb alkotójának, gondolkodójának életéről, ha megnézzük budapesti, székesfehérvári vagy velemi otthonát, albérletét, ahol akár elvonult a világ elől, akár alkotott? Az előadásban emellett megismerhetjük római időszakának fontos élményeit és olyan családi történeteket, amik a háborúból hazajövő Pilinszky János életét meghatározták. Megidézünk leveleket, prózai írásokat, és szó lesz természetesen a legfontosabb versekről is.

Készült

a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
a Nyíregyházi Egyetem Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete,
valamint a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület
szervezésében megvalósuló konferenciához

Támogatók:

Nemzeti Kulturális Alap
Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár

Szerkesztette:

Babosi László, Karádi Zsolt

Borítók és plakát:

Szabó Melinda

Fotó:

Hunyadi József

Kiadja a

Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár

Felelős kiadó:

Tomasovszki Anita

Nyomdai munkálatok:

Tatár Róbert – *Nyíregyháza*

ISBN 978-963-7281-78-5

